Instanța de fond: Judecătoria Chișinău, sediul Rîșcani (jud. Cazacu Grigorii)
Dosarul nr. 3a-219/24 (2-22167985-02-3a-07022024)

Republica Moldova
Curtea de Apel Chişinău
D E C I Z I E

17 septembrie 2024 *****

Colegiul Civil, Comercial şi de Contencios Administrativ al
Curţii de Apel Chişinău

Având în componenţa sa:
Preşedintele şedinţei, judecătorul Mîra Ghenadie
Judecătorii Dașchevici Grigore şi Bostan Angela
Grefier Samatiuc Marina

Judecînd în şedinţă publică, cererea de apel declarată de Zmeu Vitalie asupra hotărârii Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani din 14 decembrie 2023, adoptată la acțiunea în contencios administrativ depusă de Zmeu Vitalie împotriva Primăriei comunei Stăuceni, privind anularea răspunsului nr. 02/1-24/1536 din 22.12.2020, anularea parțială a răspunsului nr. 02/1-24/1169 din 05.08.2022 în partea mențiunii ”Prezenta Decizie a fost adusă la cunoștință tuturor părților interesate și a devenit definitivă și irevocabilă la data de 30.01.2021”, precum și anularea răspunsului nr. 02/1-24/1539 din 17.10.2022,

C O N S T A T Ă:

Obiectul acţiunii, circumstanţele cauzei.

La data de 16 noiembrie 2022, Zmeu Vitalie a depus acțiunea în contencios administrativ împotriva Primăriei comunei Stăuceni, prin care a solicitat:

- anularea răspunsului nr. 02/1-24/1536 din 22.12.2020;
- anularea parțială a răspunsului nr. 02/1-24/1169 din 05.08.2022 în partea mențiunii ”Prezenta Decizie a fost adusă la cunoștință tuturor părților interesate și a devenit definitivă și irevocabilă la data de 30.01.2021”;
- anularea răspunsului nr. 02/1-24/1539 din 17.10.2022.

În susținerea cererii de chemare în judecată, partea reclamantă menționează că prin actul administrativ individual nr. 02/1-24/1536 din 22.12.2020, administraţia publică locală Stăuceni, în temeiul prevederilor art. 141,146,162 alin. (3), Cod Administrativ, a decis prin pct. nr. 1 anularea autorizaţiei de construire nr. 50 din 15.09.2020, cu privire la autorizarea executării căii de acces către R6 (Chişinău-Orhei-Bălţi), eliberată SRL „Zvezda Com”.

Prin Hotărîrea Judecătoriei Chişinău, sediul Rîşcani din 14.06.2022, a fost admisă cererea de chemare în judecată depusă de SRL„Zvezda-Com”, cu obligarea Primăriei com. Stăuceni să emită actul administrativ prin care să rectifice eroarea evidentă din actul administrativ individual nr. 02/1- 24/1536 din 22.12.2020, emis de Primăria com. Stăuceni, modificînd numele beneficiarului din SRL„Zvezda-Com”, în Zmeu Vitalie.

Ulterior, la 10.08.2022, reclamantul Zmeu Vitalie a recepţionat actul administrativ individual nr. 02/1- 24/1169 din 05.08.2022, emis de administraţia publică locală Stăuceni, prin care aceasta a executat Hotărîrea Judecătoriei Chişinău, sediul Rîşcani din 14.06.2022.

Prin urmare, partea reclamantă analizînd conținutul actului administrativ individual nr. 02/1-24/1536 din 22.12.2020 și parțial a actului administrativ individual nr. 02/1-24/1169 din 05.08.2022 în partea ce se referă la dispoziția „*Prezenta Decizie a fost adusă la cunoştinţă tuturor părţilor interesate şi a devenit definitivă şi irevocabilă la data de 30.01.2021*”, emise de administrația publică locală Stăuceni, le consideră ilegale și emise contrar procedurii stabilite, iar din acest motiv menționează că au fost contestate la organul emitent pentru a le supune controlului de legalitate în procedură prealabilă.

Indică reclamantul că a recepționat răspunsul Primăriei com. Stăuceni nr. 02/1-24/1539 din 17.10.2022, prin care a fost informat că a fost respinsă cererea prealabilă, ca inadmisibilă. Analizînd răspunsul autorităţii publice sus-menționat, de asemenea îl consideră ilegal şi neîntemeiat, or cererea prealabilă a fost examinată superficial, fără a da o apreciere justă circumstanţelor de fapt şi de drept invocate.

În susținerea poziției sale, în drept, reclamantul a făcut trimitere la prevederile art. 162, art. 164 alin. (1), art. 206 alin. (1), lit. a), art. 209 alin. (1), lit. a) din Codul administrativ, art. 2. 12-15 al Legii nr. 163 din 09.07.2010, privind autorizarea executării lucrărilor de construcţie.

În fapt reclamantul indică că, potrivit certificatului de urbanism pentru proiectare nr. 102 din 09.12.2019, s-a certificat elaborarea documentației de proiect lui Zmeu Vitalie, stabilindu-se regimul juridic: Teren intravilan, comunicații inginerești pe terenul atribuit nu sunt trasate, regimul economic și regimul tehnic.

Ulterior, în baza acestui certificat de urbanism, la 27.05.2020, Ministerul Economiei și Infrastructurii al RM a eliberat autorizația de amplasare a obiectivului în zona drumului public nr. A-11/1-3202, pe numele lui Zmeu Vitalie, indicîndu-se obiectivul „acces și unitate de comerț”, iar la locul amplasării fiind indicat R6 (Chișinău-Orhei-Bălți).

Prin urmare, în baza acestor acte, la 15.09.2020, Primăria com. Stăuceni, ***** în persoana Primarului Vomicu Alexandru a eliberat pe numele lui Zmeu Vitalie autorizaţia de construcție nr. 50 din 15.09.2020, prin care a autorizat

executarea lucrărilor de construcţie a căii de acces (P), pe terenul situat în com. Stăuceni, *****, R6 (Chişinău-Orhei-Bălţi), km 9 + 525 (partea dreaptă), în condiţiile că construirea va fi executată în strictă corespundere cu proiectul elaborat şi vizat spre neschimbare şi certificatul de urbanism.

Notează partea reclamantă că în baza actelor permisive i-a fost eliberat proiectul şi a obţinut toate avizele, inclusiv a încheiat contract cu SA„Drumuri Criuleni", care a început executarea lucrărilor şi pentru care a achitat parţial costul lor.

În această ordine de idei, consideră că autorizaţia de construire nr. 50 din 15.09.2020, cu privire la autorizarea executării căii de acces către R6 (Chişinău-Orhei-Bălţi), eliberată lui Zmeu Vitalie, a început să producă efecte juridice prin executare, iar organul emitent în opinia reclamantului nu mai era în drept conform legii şi competenţei date să dispună anularea ei, deoarece ca act administrativ individual favorabil a fost consumat.

A mai menționat că potrivit Legii nr. 163 din 09.07.2010 privind autorizarea executării lucrărilor de construcţie, organul emitent, adică Primăria com. Stăuceni nu este în drept în baza legii şi nu are competenţă de a anula autorizaţia de construire, mai mult ca atât, în speţa dată ea a produs deja efecte juridice, iar în cazul dat numai instanţa de contencios administrativ are competenţa de a efectua controlul de legalitate a actului administrativ şi poate să dispună anularea acestuia.

A evidențiat asupra faptului că autorizaţia de construire nr. 50 din 15.09.2020, a fost eliberată pe numele lui Zmeu Vitalie, ca titular de drepturi individuale, iar prin actul administrativ individual nr. 02/1-24/1536 din 22.12.2020, Primăria com. Stăuceni a decis prin pct. nr. 1 anularea autorizaţiei de construire nr. 50 din 15.09.2020, cu privire la autorizarea executării căii de acces către R6 (Chişinău-Orhei-Bălţi), eliberată SRL„Zvezda Com", care este alt titular de drepturi, însă ulterior, prin actul administrativ individual nr. 02/1-24/1169 din 05.08.2022, reclamantul a devenit titularul actului administrativ individual defavorabil nr. 02/1-24/1536 din 22.12.2020, care a început să producă efecte în defavoarea sa începînd cu 10.08.2022.

Potrivit prevederilor art. 131, alin. (4) din Codul Administrativ, rectificarea produce efecte juridice din momentul comunicării ei participanților, iar reieşind din prevederile legale enunţate mai sus, reclamantul consideră că autoritatea publică emitentă greşit a dispus prin actul administrativ individual nr. 02/1-24/1169 din 05.08.2022, că „*Prezenta Decizie a fost adusă la cunoştinţă tuturor părţilor interesate şi a devenit definitivă şi irevocabilă la data de 30.01.2021*". Mai mult ca atît, contrar dispoziţiei Hotărîrii judecătoreşti precitate, autoritatea publică a dorit să restrîngă dreptul petiţionarului la contestare, ori după cum a menţionat mai sus, actele administrative individuale nr. 02/1-24/1169 din 05.08.2022 şi nr. 02/1-

24/1536 din 22.12.2020 au început să producă efecte în defavoarea reclamantului, începînd cu 10.08.2022, cînd i-au fost aduse la cunoştinţă.

Suplimentar a mai menționat partea reclamantă că începînd cu 04.11.2020 și pînă în prezent nu a primit careva pretenții din partea proprietarilor terenurilor vecine, iar în acest sens autorizația de construire nu poate fi anulată pe motiv că proprietarii terenurilor vecine au careva pretenții, ori în opinia reclamantului acesta este un temei formal invocat de către autoritatatea publică.

Prin urmare, obligația autorității emitente de a motiva actul administrativ constituie o garanție contra arbitrarului autorității publice și se impune mai ales în cazul actelor prin care se suprimă drepturi sau situații juridice individuale.

Totodată, partea reclamantă menționează că prin „motive" se înțeleg atît prevederile juridice ce determină autoritățile publice să i-a măsuri, cît și rațiunile care justifică emiterea actului în cauză. Astfel, aducerea la cunoștință a motivelor înseamnă a explica decizia și a evita conflictele posibile dintre autoritatea publică și persoanei care îi este adresat actul, iar organul emitent nu era competent să dispună anularea actelor administrative favorabile emise pe numele lui Zmeu Vitalie, deoarece nu are așa competență, iar presupusa încălcare a drepturilor vecinilor „familia Lupu", este iluzorie și neîntemeiată din motiv că prin încheierea Judecătoriei Chișinău (sediul Rîșcani) din 22.11.2021 a fost declarată inadmisibilă acțiunea de contencios administrativ inițiată de Lupu Iurie și Lupu Tatiana împotriva Prmăriei com. Stăuceni, terț Zmeu Vitalie privind anularea autorizației de construire nr. 50 din 15.09.2020 și refuzul Primăriei com. Stăuceni din 09.12.2020, care a stabilit cu certitudine că reclamanții Lupu Iurie și Lupu Tatiana nu pot revindeca încălcarea, prin activitatea administrativă, unui drept propriu în sensul art. 17, motiv pentru care acțiunea a fost declarată inadmisibilă.

Indică reclamantul că, în cererea prealabilă depusă organului emitent la 06.09.2022, s-au indicat aceste circumstanţe, însă autoritatea publică emitentă tacit a ignorat aceste circumstanţe, deoarece prin răspunsul nr. 02/1- 24/1539 din 17.10.22, Primăria com. Stăuceni evaziv s-a expus, precum şi a interpretat greşit în defavoarea reclamantului prevederile Codului Administrativ, iar potrivit art. 165 alin. (1) Cod Administrativ, cererea prealabilă se depune în termen de 30 de zile de la comunicarea sau notificarea actului administrativ individual ori a respingerii petiţiei. Daca autoritatea publică nu soluţionează cererea în termenul prevăzut de prezentul cod, cererea prealabilă poate fi depusă în decursul unui an de la expirarea termenului. Aliniatul (2) al aceluiași articol stipulează, dacă informaţia cu privire la exercitarea căilor de atac nu se conţine în actul administrativ individual sau este indicată incorect, cererea prealabilă poate fi depusă în termen de un an de la comunicarea sau notificarea actului administrativ ori a respingerii petiţiei.

În această ordine de idei, partea reclamantă notează că actul administrativ defavorabil a devenit opozabil reclamantului doar din momentul rectificării în

sensul prevederilor art. 131 Cod administrativ, ori anterior în felul cum era formulat, actul administrativ nu era adresat reclamantului, ci unei persoane terţe, astfel nu producea efecte defavorabile reclamantului şi acesta nu era în drept să-l conteste, ori nu îi erau lezate careva drepturi şi interese.

Astfel, reclamantul consideră că este neîntemeiată poziţia autorităţii emitente, prin care a respins cererea prealabilă ca inadmisibilă, precum că este tardivă, ori reclamantul menționează că a respectat întru totul prevederile art. 165 din Codul administrativ.

Mai mult ca atît, subliniază că actul contestat a fost adus la cunoştinţa petiţionarului la 19.10.2022, prin urmare, cererea de chemare în judecată este depusă în interiorul termenului prevăzut de lege.

În temeiul celor expuse supra, solicită Zmeu Vitalie anularea răspunsului nr. 02/1-24/1536 din 22.12.2020, anularea parțială a răspunsului nr. 02/1-24/1169 din 05.08.2022 în partea mențiunii ”*Prezenta Decizie a fost adusă la cunoştinţă tuturor părţilor interesate şi a devenit definitivă şi irevocabilă la data de 30.01.2021”*, precum și anularea răspunsului nr. 02/1-24/1539 din 17.10.2022.

Hotărîrea instanţei de fond ce constituie obiectul apelului.

Prin hotărârea Judecătoriei Chișinău (sediul Rîșcani) din 14 decembrie 2023, acțiunea în contencios administrativ formulată de Zmeu Vitalie împotriva Primăriei comunei Stăuceni, privind anularea răspunsului nr. 02/1-24/1536 din 22.12.2020, anularea parțială a răspunsului nr. 02/1-24/1169 din 05.08.2022 în partea mențiunii ”Prezenta Decizie a fost adusă la cunoștință tuturor părților interesate și a devenit definitivă și irevocabilă la data de 30.01.2021”, precum și anularea răspunsului nr. 02/1-24/1539 din 17.10.2022, s-a respins ca fiind neîntemeiată.

Verificarea admisibilităţii apelului;

Invocând ilegalitatea hotărârii instanței de fond, la 21 decembrie 2023, Zmeu Vitalie a declarat apel asupra hotărârii Judecătoriei Chișinău (sediul Rîșcani) din 14 decembrie 2023.

În conformitate cu prevederile art. 232 alin. (1) Cod administrativ, *apelul se depune la instanţa de judecată care a emis hotărîrea contestată în termen de 30 de zile de la pronunţarea dispozitivului hotărîrii, dacă legea nu stabileşte un termen mai mic. Instanţa de judecată care a emis hotărîrea contestată transmite neîntîrziat apelul împreună cu dosarul judiciar, după motivarea hotărîrii, instanţei de apel.*

Din materialele cauzei rezultă că, la caz hotărîrea instanţei de fond a fost pronunţată public la 14 decembrie 2023, iar cererea de apel a fost depusă la 21 decembrie 2023, prin urmare, Completul judiciar constată că, apelul declarat a fost depus în interiorul termenului legal.

Potrivit art. 232 alin. (2) Cod administrativ, *motivarea apelului se prezintă la instanţa de apel în termen de 30 de zile de la data notificării hotărîrii motivate. Dacă se depune împreună cu apelul, motivarea apelului se depune la instanţa de judecată care a emis hotărîrea contestată.*

În speță, hotărîrea motivată a fost notificată apelantului data de 18 ianuarie 2024, iar motivarea apelului a fost depusă la 14 februarie 2024, adică cu respectarea prevederilor art. 232 alin. (2) Cod administrativ.

Argumentele apelantului vis-a-vis de pretinsa ilegalitate a hotărîrii atacate cu apel.

În susținerea apelului, Zmeu Vitalie a reiterat argumentele de fapt și de drept indicate în cererea de chemare în judecată. A solicitat admiterea apelului, casarea hotărîrii instanței de fond, cu emiterea unei noi decizii prin care cererea de chemare în judecată să fie admisă integral în modul în care au fost formulată.

Argumentele participanţilor invocate în cadrul judecării apelului:

Apelantul Zmeu Vitalie și reprezentantul său, avocatul Crețu Gheorghe, în ședința instanței de apel a susținut integral argumentele indicate în motivarea apelului, a solicitat admiterea acestuia în sensul formulat.

Partea intimată Primăria comunei Stăuceni, în ședința instanței de apel nu s-a prezentat din motive necunoscute, deși a fost înștiințată legal despre locul, data şi ora examinării cauzei, despre motivele neprezentei nu a informat instanța de apel, nu a înaintat cerere de amânare a ședinței sau de examinare în lipsa sa, motiv din care, pornind de la reglementările art.231 alin. (2) Cod administrativ, Completul judiciar a dispus judecarea cauzei în absența acesteia.

Audiind participanții prezenți la proces, studiind materialele dosarului şi înscrisurile administrate, verificând argumentele expuse în cererea de apel, Completul specializat în examinarea cauzelor de contencios administrativ al Curţii de Apel Chişinău conchide că apelul declarat de Zmeu Vitalie este întemeiat, motiv din care urmează a fi admis cu casarea hotărîrii Judecătoriei Chișinău (sediul Rîșcani) din 14 decembrie 2023, din următoarele considerente.

Aprecierea instanţei de apel a argumentelor părţilor şi cadrului legal aplicabil speţei:

În conformitate cu prevederile art. 195 Cod administrativ, *procedura acţiunii în contenciosul administrativ se desfăşoară conform prevederilor prezentului cod. Suplimentar se aplică corespunzător prevederile Codului de procedura civilă, cu excepţia art.169–171.*

Potrivit dispoziţiilor art.219 alin. (1), (3) Cod administrativ, *(1) Instanţa de judecată este obligată să cerceteze starea de fapt din oficiu în baza tuturor probelor legal admisibile, nefiind legată nici de declarațiile făcute, nici de cererile de solicitare a probelor înaintate de participanți. (3) Instanţa de judecată nu are*

dreptul să depăşească limitele pretenţiilor din acţiune, însă, totodată, nu este legată de textul cererilor formulate de participanţii la proces.

În conformitate cu prevederile art. 240 alin. (1) lit. c) Cod administrativ, *examinînd cererea de apel, instanţa de apel adoptă una dintre următoarele decizii- casează integral hotărîrea primei instanţe şi emite o nouă decizie.*

Potrivit dispoziţiilor art. 386 alin. (1) Cod de procedură civilă, *hotărîrea primei instanţe se casează sau se modifică de instanţa de apel dacă:*

a) circumstanţele importante pentru soluţionarea cauzei nu au fost constatate şi elucidate pe deplin;

b) circumstanţele importante pentru soluţionarea cauzei, pe care prima instanţă le consideră constatate, nu au fost dovedite cu probe veridice şi suficiente;

c) concluziile primei instanţe, expuse în hotărîre, sînt în contradicţie cu circumstanţele cauzei;

d) normele de drept material sau normele de drept procedural au fost încălcate sau aplicate eronat.

Conform art. 239 Codul de procedură civilă, *hotărârea judecătorească trebuie să fie legală şi întemeiată. Instanţa îşi întemeiază hotărârea numai pe circumstanţele constatate nemijlocit de instanţă şi pe probele cercetate în şedinţă de judecată.*

În temeiul art.240 alin. (1) Cod de procedură civilă, *la deliberarea hotărîrii, instanţa judecătorească apreciază probele, determină circumstanţele care au importanţă pentru soluţionarea cauzelor, care au fost sau nu stabilite, caracterul raportului juridic dintre părţi, legea aplicabilă soluţionării cauzei şi admisibilitatea acţiunii.*

Hotărârea este întemeiată, dacă în ea sunt expuse toate circumstanţele care au importanţă la soluţionarea cauzei şi care au fost verificate în şedinţa de judecată multilateral, complet, fiind elucidate probele privind circumstanţele constatate ale cauzei.

Prevederile legale enunţate impun în mod expres, obligaţia instanţei de apel să verifice circumstanţele şi raporturile juridice stabilite în hotărârea primei instanţe, precum şi cele care nu au fost stabilite şi este obligată să verifice legalitatea hotărârii în întregul ei şi să se pronunţe asupra tuturor motivelor invocate în apel.

Respectiv, conform practicii CEDO instanţa de apel, potrivit regulilor unui proces echitabil pornind de la aprecierea rolului determinant al concluziilor sale, are obligaţia să examineze efectiv problemele esenţiale care îi sunt supuse aprecierii şi să nu se limiteze doar la însuşirea motivelor și concluziilor date de instanţa inferioară. (*Hirro Balani c. Spaniei*, nr.18064/91 din 09.12.1994 §27; *Georgiadis v. Greciei* nr.21522/93 din 29.05.1997 §43).

Completul specializat în examinarea cauzelor de contencios administrativ al Curţii de Apel Chişinău, analizând legalitatea hotărârii pronunţate în raport cu

prevederile art.225 Cod administrativ; art. 239-241 CPC, concluzionează că hotărârea instanţei de fond este adoptată cu aprecierea eronată a normelor materiale în coroborare cu circumstanţele faptice ale cauzei, motiv din care urmează a fi casată cu emiterea unei noi decizii de admitere integrală a acțiunii înaintate de Zmeu Vitalie.

Materialul probatoriu administrat de instanţa de fond, denotă următoarea situaţie;

În fapt:

Materialele cauzei și a dosarului administrativ atestă că, la data de 09.12.2019, ca urmare a cererii depuse de Zmeu Vitalie, a fost eliberat certificatul de urbanism pentru proiectare nr. 102, fiind certificată elaborarea documentației de proiect pentru: centru comercial cu depozit și showroom situat în mun.Chișinău, comuna Stăuceni, str. A.*****, (nr.cadastral *****). (f.d.10)

La data de 15.09.2020, ca urmare a cererii și documentelor prezentate de Zmeu Vitalie, ultimului i-a fost eliberată autorizaţia de construire nr. 50, prin care s-a autorizat executarea lucrărilor de construcţie a căii de acces pe imobilul din comuna Stăuceni, R6 Chişinău - Orhei - Bălţi, km 9+525 (partea dreaptă). (f.d.11)

Prin Dispoziţia Primarului comunei Stăuceni nr. 91-b din 04.11.2020, în scopul soluționării litigiului apărut între cet. Zmeu Vitalie și proprietarii terenurilor învecinate și în temeiul art. 29 al Legii nr. 436 din 28.12.2006 privind administrația publică locală, Primarul comunei Stăuceni a dispus:

„1. Se suspendă Autorizația de construire nr. 50 din 15.09.2020 eliberată cet. Zmeu Vitalie pentru calea de acces la drumul R 6 Chișinău - Orhei - Bălți, până la soluționarea litigiului.

2. Se obligă cet. Zmeu Vitalie să stopeze lucrările de construire la obiectivul dat din momentul primirii prezentei dispoziții." (f.d.48).

Prin cererea prealabilă din 19.11.2020, Zmeu Vitalie și SRL „Zvezda Com" au solicitat anularea Dispoziţiei Primarului comunei Stăuceni nr. 91-b din 04.11.2020. (f.d.a.15)

Prin răspunsul Primăriei comunei Stăuceni nr. 02/1- 24/1536 din 22.12.2020, emis la cererile prealabile nr. 02/1-25/1830 și nr. 02/1-25/1797, autoritatea publică a dispus:

- Anularea autorizației de construire nr. 50 din 15.09.2020, cu privire la autorizarea executării căii de acces către R6 (Chișinău- Orhei- Bălți), eliberat SRL „Zvezda Com";

- Abrogarea Dispoziției nr. 91 -b din 04.11.2020, cu privire la suspendarea autorizației de construire nr. 50 din 15.09.2020. (f.d.33-37)

Prin cererea din 26.10.2021, Zmeu Doina, administrator al SRL „Zvezda Com" a solicitat Primăriei comunei Stăuceni rectificarea erorii evidente din actul administrativ individual nr. 02/1- 24/1536 din 22.12.2020 emis de Primăria com.

Stăuceni și anume de modificat numele beneficiarului din SRL „Zvezda Com” în Zmeu Vitalie, care a fost titularul actului administrativ favorabil anulat. (f.d.18-20)

Prin răspunsul Primăriei comunei Stăuceni din 01.11.2021, Zmeu Doina, administrator al SRL „Zvezda Com” a fost informată că, actul administrativ nr. 02/1-24/1536 din 22.12.2020, privind anularea autorizației de construire nr. 50 din 15.09.2020 nu poate fi rectificat din considerentul că acesta a devenit definitiv și irevocabil la data de 22.01.2021 și a fost arhivat conform prevederilor legislației în vigoare. Totodată, i s-a comunicat că în actul administrativ respectiv s-a facut referire la SRL „Zvezda Com”, administrată de către domnul Zmeu Vitalie din considerentul că cererea prealabilă a fost depusă de către respectivul. (f.d.21)

Prin hotărîrea Judecătoriei Chișinău (sediul Rîșcani) din 14.06.2022, a fost admisă acțiunea în contencios administrativ depusă de SRL „Zvezda Com”.

S-a obligat Primăria comunei Stăuceni să emită actul administrativ prin care să rectifice eroarea evidentă din actul administrativ individual nr.02/1-24/1536 din 22.12.2020 emis de Primăria comunei Stăuceni, modificînd numele beneficiarului din SRL „Zvezda Com” în Vitalie Zmeu. (f.d.24)

În temeiul hotărîrii Judecătoriei Chișinău (sediul Rîșcani) din 14.06.2022, prin decizia Primăriei comunei Stăuceni nr. 02/1-24/1169 din 05.08.2022, s-a dispus:

„1. Anularea autorizației de construire nr. 50 din 15.09.2020, cu privire la autorizarea executării căii de acces către R6 (Chișinău — Orhei - Bălți), eliberat cet. Zmeu Vitalie”;

2. Abrogarea Dispoziției nr. 91-b din 04.11.2020, cu privire la suspendarea attorizației de construire nr. 50 din 15.09.2020.

Prezenta Decizie a fost adusă la cunoștință tuturor părților interesate și a devenit definitivă și irevocabilă la data de 30.01.2021.”(f.d.25-26)

Prin cererea prealabilă din 06.09.2022, Zmeu Vitalie a solicitat Primăriei comunei Stăuceni anularea actului administrativ individual nr. 02/1-24/1536 din 22.12.2020 și parțial a actului administrativ individual nr. 02/1-24/1169 din 05.08.2022 în partea ce se referă la dispoziția *„Prezenta Decizie a fost adusă la cunoștință tuturor părților interesate și a devenit definitivă și irevocabilă la data de 30.01.2021.”*, emise de Primăria com. Stăuceni. (f.d.27-29)

Prin răspunsul Primăriei comunei Stăuceni nr. 02/1-24/1539 din 17.10.2022, emis la cererea prealabilă, autoritatea publică pîrîtă a constatat că aceasta a fost depusă tardiv și a respins ca inadmisibilă cererea prealabilă depusă de către Zmeu Vitalie la data de 06.09.2022, înregistrată cu numărul 02/1-25/1615. (f.d.30)

Manifestînd dezacordul cu răspunsul primit, Zmeu Vitalie a sesizat instanța de contencios administratriv cu prezenta acțiune prin care a solicitat anularea răspunsului nr. 02/1-24/1536 din 22.12.2020; anularea parțială a răspunsului nr. 02/1-24/1169 din 05.08.2022 în partea mențiunii ”Prezenta Decizie a fost adusă la

cunoștință tuturor părților interesate și a devenit definitivă și irevocabilă la data de 30.01.2021”; anularea răspunsului nr. 02/1-24/1539 din 17.10.2022.

<u>Admisibilitatea acțiunii:</u>

Prevederi relevante ale Codului administrative sunt următoarele:

Articolul 20. *Acţiunea în contencios administrativ*

Dacă printr-o activitate administrativă se încalcă un drept legitim sau o libertate stabilită prin lege, acest drept poate fi revendicat printr-o acţiune în contencios administrativ, cu privire la care decid instanţele de judecată competente pentru examinarea procedurii de contencios administrativ, conform prezentului cod.

Articolul 206. *Felurile acţiunilor în contencios administrativ*

(1) O acţiune în contencios administrativ poate fi depusă pentru:

a) anularea în tot sau în parte a unui act administrativ individual (acţiune în contestare);

Reieșind din cerințele formulate în cererea de chemare în judecată, rezultă că, acțiunea reclamantului este una în contestare.

Articolul 191. *Competenţa jurisdicţională pentru acţiunea în contencios administrativ*

(1) Cu excepţia cazurilor prevăzute la alin. (2) şi (3), judecătoriile soluţionează în fond toate acţiunile în contencios administrativ.

Articolul 196. *Competenţa teritorială pentru acţiunea în contencios administrativ*

(1) Acţiunea în contencios administrativ se depune la instanţa de judecată în a cărei rază teritorială îşi are sediul autoritatea publică care a desfăşurat activitatea administrativă contestată, daca legea nu prevede altfel.

Ținînd cont de obiectul acțiunii, sediul autorității publice pîrîte, precum și avînd în vedere prevederile art.191 alin. (1) Cod administrativ, examinarea prezentei cauze ține de competența Judecătoriei Chișinău, sediul Râșcani, or obiectul acesteia nu se regăsesc în excepțiile de la alin. (2) și (3) a art.191 Cod administrativ.

Astfel, acțiunea în contencios administrativ a fost înaintată de reclamant cu respectarea competenței jurisdicționale și teritoriale.

Articolul 17. *Dreptul vătămat*

Drept vătămat este orice drept sau libertate stabilit/stabilită de lege căruia/căreia i se aduce atingere prin activitate administrativă.

Articolul 39. *Accesul liber la justiţie*

(1) Controlul judecătoresc al activităţii administrative este garantat şi nu poate fi îngrădit.

(2) Orice persoană care revendică un drept vătămat de către o autoritate publică în sensul art.17 sau prin nesoluţionarea în termenul legal a unei cereri se poate adresa instanţei de judecată competente.

Articolul 189. *Înaintarea acţiunii în contencios administrativ*

(1) Orice persoană care revendică încălcarea unui drept al său prin activitatea administrativă a unei autorităţi publice poate înainta o acţiune în contencios administrativ.

Articolul 10. *Actul administrativ individual*

(1) Actul administrativ individual este orice dispoziţie, decizie sau altă măsură oficială întreprinsă de autoritatea publică pentru reglementarea unui caz individual în domeniul dreptului public, cu scopul de a produce nemijlocit efecte juridice, prin naşterea, modificarea sau stingerea raporturilor juridice de drept public.

Articolul 11. *Categoriile actelor administrative individuale*

(1) Actele administrative individuale pot fi:

a) acte defavorabile – actele care impun destinatarilor lor obligaţii, sancţiuni, sarcini sau afectează drepturile/interesele legitime ale persoanelor ori care resping, în tot sau în parte, acordarea avantajului solicitat;

Instanța de apel statuează că, răspunsulPrimăriei comunei Stăuceni nr. 02/1-24/1536 din 22.12.2020; răspunsul Primăriei comunei Stăuceni nr. 02/1-24/1169 din 05.08.2022 în partea mențiunii ”Prezenta Decizie a fost adusă la cunoștință tuturor părților interesate și a devenit definitivă și irevocabilă la data de 30.01.2021”, cît și răspunsul Primăriei comunei Stăuceni nr. 02/1-24/1539 din 17.10.2022- sunt acte administrative individuale defavorabile reclamantului.

Articolul 19. *Cererea prealabilă*

Cererea prealabilă este instituţia care oferă o cale de soluționare prejudiciară a litigiilor administrative.

Articolul 162. *Scopul procedurii prealabile*

(1) Procedura prealabilă urmăreşte scopul de a verifica legalitatea actelor administrative individuale.

(2) Dacă autoritatea publică nu soluționează petiția în termenele prevăzute de prezentul cod, persoana afectată este în drept să depună cerere prealabilă.

(3) Cererea prealabilă poate fi îndreptată spre:

a) anularea în tot sau în parte a unui act administrativ individual ilegal sau nul;

b) emiterea unui act administrativ individual.

Articolul 208. *Respectarea procedurii prealabile*

(1) Până la înaintarea acţiunii în contencios administrativ se va respecta procedura prealabilă, cu excepţiile prevăzute de lege.

După cum rezultă din materialele cauzei elucidate supra se reține că, Zmeu Vitalie anterior sesizării instanței de contencios administrativ cu prezenta acțiune a respectat procedura prealabilă.

Prin răspunsul Primăriei comunei Stăuceni nr. 02/1-24/1539 din 17.10.2022, emis la cererea prealabilă, autoritatea publică pîrîtă a constatat că aceasta a fost depusă tardiv și a respins ca inadmisibilă cererea prealabilă depusă de către Zmeu Vitalie la data de 06.09.2022, înregistrată cu numărul 02/1-25/1615. (f.d.30)

Articolul 209. *Termenul de înaintare a acţiunii în contencios administrativ*

(1) Acţiunea în contestare şi acţiunea în obligare se înaintează în decurs de 30 de zile, dacă legea nu prevede altfel. Acest termen începe să curgă de la:

a) data comunicării sau notificării deciziei cu privire la cererea prealabilă sau data expirării termenului prevăzut de prezentul cod pentru soluţionarea acesteia;

Astfel, coroborând prevederile normelor legale citate anterior, cu circumstanțele de fapt ale cauzei, Completul judiciar statuează că, acțiunea înaintată de Zmeu Vitalie la 16.11.2022, a fost depusă în instanța de contencios administrativ în termen, cît și cu respectarea procedurii prealabile, din care motive, instanța de fond corect a conchis asupra admisibilității acțiunii și a reținut spre examinare fondul cerințelor formulate în acțiune.

În ce privește netemeinicia constatării autorității publice Primăriei comunei Stăuceni precum că cererea prealabilă a reclamantului a fost depusă tardiv instanța de apel se va expune detaliat încontinuare pe fiecare pretenție a reclamantului inclusiv asupra pretenției privind anularea răspunsului nr. 02/1-24/1539 din 17.10.2022.

<u>Referitor la fondul acțiunii.</u>

Prevederi relevante ale Codului administrative sunt următoarele:

Articolul 224. *Hotărîrile instanţei de judecată*

(1) Examinînd acţiunea în contencios administrativ în fond, instanţa de judecată adoptă una dintre următoarele hotărîri:

a) în baza unei acţiuni în contestare, anulează în tot sau în parte actul administrativ individual, precum şi o eventuală decizie de soluţionare a cererii prealabile, dacă acestea sînt ilegale şi prin ele reclamantul este vătămat în drepturile sale;

Prin hotărârea Judecătoriei Chișinău (sediul Rîșcani) din 14 decembrie 2023, acțiunea în contencios administrativ formulată de Zmeu Vitalie împotriva Primăriei comunei Stăuceni, privind anularea răspunsului nr. 02/1-24/1536 din 22.12.2020, anularea parțială a răspunsului nr. 02/1-24/1169 din 05.08.2022 în partea mențiunii *”Prezenta Decizie a fost adusă la cunoștință tuturor părților interesate și a devenit definitivă și irevocabilă la data de 30.01.2021”,* precum și anularea răspunsului nr. 02/1-24/1539 din 17.10.2022, s-a respins ca fiind neîntemeiată.

Judecând cauza în ordine de apel, Completul specializat în examinarea cauzelor de contencios administrativ al Curții de Apel Chișinău conchide că soluția fondului este una neîntemeiată, din considerentele ce vor fi expuse în continuare.

Cu referire la anularea răspunsului Primăriei comunei Stăuceni nr. 02/1-24/1536 din 22.12.2020, Completul judiciar reține următoarele:

La data de 09.12.2019, ca urmare a cererii depuse de Zmeu Vitalie, ultimului i-a fost eliberat certificatul de urbanism pentru proiectare nr. 102, fiind certificată elaborarea documentației de proiect pentru: centru comercial cu depozit și showroom situat în mun.Chișinău, comuna Stăuceni, str. A.*****, (nr.cadastral *****). (f.d.10)

La data de 15.09.2020, **titularului Zmeu Vitalie** i-a fost eliberată autorizaţia de construire nr. 50, prin care s-a autorizat executarea lucrărilor de construcţie a căii de acces pe imobilul din comuna Stăuceni, R6 Chişinău - Orhei - Bălţi, km 9+525 (partea dreaptă). (f.d.11)

Prin Dispoziţia Primăriei comunei Stăuceni nr. 91-b din 04.11.2020, **în scopul soluționării litigiului apărut între cet. Zmeu Vitalie și proprietarii terenurilor învecinate** și în temeiul art. 29 al Legii nr. 436 din 28.12.2006 privind administrația publică locală, Primarul comunei Stăuceni a dispus:

„1. Se suspendă Autorizația de construire nr. 50 din 15.09.2020 eliberată cet. Zmeu Vitalie pentru calea de acces la drumul R 6 Chișinău - Orhei - Bălți, până la soluționarea litigiului.

2. Se obligă cet. Zmeu Vitalie să stopeze lucrările de construire la obiectivul dat din momentul primirii prezentei dispoziții." (f.d.48).

Prin cererea prealabilă din 19.11.2020, Zmeu Vitalie și SRL „Zvezda Com" au solicitat anularea Dispoziţiei Primarului comunei Stăuceni nr. 91-b din 04.11.2020. (f.d.a.15)

Prin răspunsul Primăriei comunei Stăuceni nr. 02/1- 24/1536 din 22.12.2020, emis la cererile prealabile nr. 02/1-25/1830 și nr. 02/1-25/1797, autoritatea publică a dispus:

- **Anularea autorizației de construire nr. 50 din 15.09.2020, cu privire la autorizarea executării căii de acces către R6 (Chișinău- Orhei- Bălți), eliberat SRL „Zvezda Com";**
- Abrogarea Dispoziției nr. 91 -b din 04.11.2020, cu privire la suspendarea autorizației de construire nr. 50 din 15.09.2020. (f.d.33-37)

Prin cererea din 26.10.2021, Zmeu Doina, administrator al SRL „Zvezda Com" a solicitat Primăriei comunei Stăuceni rectificarea erorii evidente din actul administrativ individual nr. 02/1- 24/1536 din 22.12.2020 emis de Primăria com. Stăuceni și anume de modificat numele beneficiarului din SRL „Zvezda Com" în Zmeu Vitalie, care a fost titularul actului administrativ favorabil anulat. (f.d.18-20)

Prin răspunsul Primăriei comunei Stăuceni din 01.11.2021, Zmeu Doina, administrator al SRL „Zvezda Com” a fost informată că, actul administrativ nr. 02/1-24/1536 din 22.12.2020, privind anularea autorizației de construire nr. 50 din 15.09.2020 nu poate fi rectificat din considerentul că acesta a devenit definitiv și irevocabil la data de 22.01.2021 și a fost arhivat conform prevederilor legislației în vigoare. Totodată, i s-a comunicat că în actul administrativ respectiv s-a facut referire la SRL „Zvezda Com”, administrată de către domnul Zmeu Vitalie din considerentul că cererea prealabilă a fost depusă de către respectivul. (f.d.21)

Prin hotărîrea Judecătoriei Chișinău (sediul Rîșcani) din 14.06.2022, a fost admisă acțiunea în contencios administrativ administrativ depusă de SRL „Zvezda Com”.

S-a obligat Primăria comunei Stăuceni să emită actul administrativ prin care **să rectifice eroarea evidentă din actul administrativ individual nr.02/1-24/1536 din 22.12.2020** emis de Primăria comunei Stăuceni, modificînd numele beneficiarului din **SRL „Zvezda Com” în Vitalie Zmeu**. (f.d.24)

În temeiul hotărîrii Judecătoriei Chișinău (sediul Rîșcani) din 14.06.2022, prin decizia Primăriei comunei Stăuceni nr. 02/1-24/1169 din 05.08.2022, s-a dispus:

*„1. **Anularea autorizației de construire nr. 50 din 15.09.2020, cu privire la autorizarea executării căii de acces către R6 (Chișinău — Orhei - Bălți), eliberat cet. Zmeu Vitalie**”;*

2. Abrogarea Dispoziției nr. 91-b din 04.11.2020, cu privire la suspendarea attorizației de construire nr. 50 din 15.09.2020.

Prezenta Decizie a fost adusă la cunoștință tuturor părților interesate și a devenit definitivă și irevocabilă la data de 30.01.2021.”(f.d.25-26)

Astfel se reține că, prin răspunsul Primăriei comunei Stăuceni nr. 02/1-24/1536 din 22.12.2020, rectificat prin răspunsul Primăriei comunei Stăuceni nr. 02/1-24/1169 din 05.08.2022, s-a anulat autorizația de construire nr. 50 din 15.09.2020, cu privire la autorizarea executării căii de acces către R6 (Chișinău — Orhei - Bălți), eliberat cet. Zmeu Vitalie.

În susținerea poziției sale, autoritatea publică pîrîtă Primăria comunei Stăuceni a reținut următoarele:

*„La data de 28.09.2020, a fost depusă petiția **doamnei Lupu Tatiana**, privind activitatea SRL “Zvezda Com” de inițiere a lucrărilor de construcție pe terenul public menționând defrișarea copacilor fară autorizare.*

Arhitectul Șef al Primăriei comunei Stăuceni, s-a deplasat la fața locului și a depistat că reprezentanții SRL “Zvezda Com” au inițiat lucrări de construire a unei căi de acces conform unui proiect neavizat de administrația publică locală, care prevede construcția unei căi de acces cu banda de accelerare și decelerare cu amplasarea unui parapet de protecție și o parcare, care este direct în fața

*terenurilor cu numerele cadastrale ***** și *****, proprietate privată a domnului Lupu Iurie.*

La data de 04.11.2020 autorizația de construire a fost suspendată prin Dispoziția nr. 91-b, ***din motivul existenței unui litigiu între SRL "Zvezda Com" și Lupu Iurie, proprietarul terenului vecin****.*

La data de 11.11.2020, în adresa Primăriei comunei Stăuceni au parvenit două petiții din numele doamnei Lupu Tatiana, care invocă executarea lucrărilor de construcție a căii de acces de către SRL "Zvezda Com" în lipsa actelor permisive, fiind solicitată luarea unor măsuri suplimentare de interzicere a executării lucrărilor de construcție.

Prin scrisoarea nr. 02/1-24/1215 din 11 noiembrie 2020, administrația publică locală a solicitat stoparea lucrărilor de construcție.

*La data de 12.11.2020, Lupu Tatiana a depus o nouă solicitare în adresa Primăriei comunei Stăuceni privind executarea lucrărilor de construcție în mod ilegal, blocarea accesului către R6 a petiționarului prin parcarea autovehicolelor de mare tonaj în fața terenului cu numărul cadastral ***** și manifestarea unui comportament neadecvat din partea reprezentantului SRL "Zvezda Com" față de petiționar.*

La data de 16.11.2020, reprezentantul domnului ***Lupu Iurie și Lupu Tatiana****, domnul avocat, Musteață Eugeniu a depus o cererea prealabilă înregistrată cu nr. 02/1-25/1797 prin care a solicitat* ***anularea Certificatului de urbanism pentru proiectare nr. 102 din 09.12.2019 și autorizația de construire nr. 50 din 15.09.2020,*** *din considerentul că actele respective au fost emise cu grave încălcări și din considerentul că în baza actelor eliberate SRL construiește o cale de acces către R6 cu parcare care este amplasată conform proiectului de execuție direct în fața terenului proprietate private a petiționarilor.*

La data de 19.11.2020, reprezentantul SRL "Zvezda Com", domnul Zmeu Vitalie a depus în adresa Primăriei comunei Stăuceni o cerere prealabilă prin care a solicitat anularea dispoziției nr. 91-b din 04.11.2020, privind suspendarea Autorizației de construire nr. 50 din 15.09.2020.

La 26.11.2020, a fost recepționată Notificarea Oficiului Teritorial Chișinău al Cancelariei de Stat, privind abrogarea dispoziției nr. 91-b din 04.11.2020 cu privire la suspendarea autorizației de construire."

Având în vedere situația creată autoritatea publică locală a decis inițierea unui proces administrativ pentru a verifica toate circumstanțele problemei apărute, iar în consecință a concluzionat că, autorizația de construcție nr. 50 din 15.09.2020, a fost elaborată pentru construirea căii de acces spre traseul R6 de către Zmeu Vitalie cu mențiunea "de prevăzut parcare pe teritoriul privat al beneficiarului" **dar în realitate** se execută lucrări conform unui proiect neavizat de către Primăria comunei Stăuceni, **care exced permisiunile acordate în autorizația de**

construire și anume este prevăzută construirea unei parcări auto pe terenul proprietate publică a statului și nu este prezent nici un temei de utilizare a terenului public pentru construcția căii de acces, administrația publică locală a decis retragerea autorizației de construire nr. 50 din 15.09.2020, din motiv că aceasta este eliberată cu încălcarea prevederilor Legii 163 din 2010 cu privire la autorizarea executării lucrărilor de construcție.

Totodată în răspunsul din 20.10.2021 eliberat dnei Zmeu Doina, director SRL „Zvezda Com", Primăria comunei Stăuceni i-a comunicat că: *„prin proiectul de execuție a fost prevăzută o parcare amplasată în imediata apropiere a terenului proprietate privată a vecinilor Dvs.* ***Lupu Iurie și Lupu Tatiana, fapt ce a generat litigii, în scopul soluționării conflictului survenit, Autoritatea Publică a decis anularea actului administrativ individual favorabil.***

Menționăm că Decizia autorității publice de anulare a autorizației de construire nr. 50 din 15.09.2020 și modalitatea de contestare a acesteia a fost comunicată părților la data de 22.12.2020." (f.d.a.19)

La caz, Completul judiciar apreciază ca neîntemeiată poziția Primăriei comunei Stăuceni expusă în răspunsul nr. 02/1-24/1536 din 22.12.2020, (corectată prin răspunsul nr. 02/1-24/1169 din 05.08.2022, fiind modificat numele beneficiarului din SRL „Zvezda Com" în Vitalie Zmeu), prin care a dispus anularea autorizației de construire nr. 50 din 15.09.2020, cu privire la autorizarea executării căii de acces către R6 (Chișinău — Orhei - Bălți), eliberat cet. Zmeu Vitalie.

La capitolul dat instanța de apel remarcă că, potrivit art. 2 al Legii privind autorizarea executării lucrărilor de construcţie, nr. 163 din 09.07.2010, *autorizaţie de construire* – reprezintă act, eliberat de către emitent, prin care se autorizează executarea lucrărilor de construcţie în temeiul şi cu respectarea certificatului de urbanism pentru proiectare şi a documentaţiei de proiect elaborate şi verificate.

Art. 12 al Legii privind autorizarea executării lucrărilor de construcţie, nr. 163 din 09.07.2010, reglementează condiţiile de eliberare a autorizaţiei de construire.

Potrivit art. 21 alin. (1) al Legii privind autorizarea executării lucrărilor de construcţie, nr. 163 din 09.07.2010, certificatele de urbanism şi autorizaţia de construire/desfiinţare se emit de către primarii municipiilor, oraşelor, comunelor şi satelor pentru construcţii (lucrări de construcţie/desfiinţare) de orice destinaţie şi tip de proprietate.

Totodată, în conformitate cu prevederile art. 22 alin. (1) al Legii privind autorizarea executării lucrărilor de construcţie, nr. 163 din 09.07.2010, certificatul de urbanism şi autorizaţia de construire/desfiinţare se semnează de primar sau, după caz, preşedintele raionului, de secretarul consiliului local şi de arhitectul-şef.

Art. 30 Cod administrativ prevede că, (1) Autorităţile publice nu pot întreprinde măsuri cu efect retroactiv, cu excepţia cazurilor prevăzute de lege. (2)

Autorităţile publice nu pot întreprinde măsuri care să afecteze situaţiile juridice definitive sau drepturile dobîndite, decît în situaţii în care, în condiţiile stabilite de lege, acest lucru este absolut necesar pentru interesul public.

În speță, se reține că, la data de 15.09.2020, titularului Zmeu Vitalie i-a fost eliberată autorizaţia de construire nr. 50, prin care s-a autorizat executarea lucrărilor de construcţie a căii de acces pe imobilul din comuna Stăuceni, R6 Chişinău - Orhei - Bălţi, km 9+525 (partea dreaptă). (f.d.11)

Din poziția autorității publice pîrîte ce rezultă din răspunsurile anexate la dosarul administrativ urmează că autorizațiade construire nr. 50 din 15.09.2020 a fost anulată pe motiv că:

- *„prin proiectul de execuție a fost prevăzută o parcare amplasată în imediata apropiere a terenului proprietate privată a vecinilor Dvs.* ***Lupu Iurie și Lupu Tatiana, fapt ce a generat litigii, în scopul soluționării conflictului survenit, Autoritatea Publică a decis anularea actului administrativ individual favorabil."***

- *„autorizația de construcție nr. 50 din 15.09.2020, a fost elaborată pentru construirea căii de acces spre traseul R6 de către Zmeu Vitalie cu mențiunea "de prevăzut parcare pe teritoriul privat al beneficiarului"* ***dar în realitate*** *se execută lucrări conform unui proiect neavizat de către Primăria comunei Stăuceni,* ***care exced permisiunile acordate în autorizația de construire*** *și anume este prevăzută construirea unei parcări auto pe terenul proprietate publică a statului și nu este prezent nici un temei de utilizare a terenului public pentru construcția căii de acces, administrația publică locală a decis retragerea autorizației de construire nr. 50 din 15.09.2020, din motiv că aceasta este eliberată cu încălcarea prevederilor Legii 163 din 2010 cu privire la autorizarea executării lucrărilor de construcție".*

Cu referire la poziția autorității publice pîrîte ce se referă la litigiile apărute între titularul autorizației de construcție și vecinii Lupu Iurie și Lupu Tatiana, instanța de apel remarcă că, la data de 23.12.2020 Lupu Iurie și Lupu Tatiana au sesizat instanța de contencios administrativ cu cererea de chemare în judecată prin care au solicitat anularea autorizației de construire nr. 50 din 15.09.2020.

Prin încheierea judecătoriei Chișinău (sediul Rîșcani din 22.11.2021, s-a declarat inadmisibilă acțiunea formulată de Lupu Iurie și Lupu Tatiana în temeiul prevederilor art. 207 alin. (2) lit. e) Cod administrativ. În motivarea soluției sale instanța a reținut că: *„Lucrările dosarului confirmă faptul că reclamanții contestă actele administrative în speță din postura de proprietari ai terenului învecinat, formulând critici asupra procedurii de emitere a actelor, în special la capitolul ce ține de nerespectarea condițiilor tehnice. Inițierea acțiunii de contencios administrativ în cauză este explicată de reclamanți prin necesitatea apărării dreptului de vecinătate.*

Astfel, într-un mod iluzoriu partea reclamantă insistă asupra unui drept al

său vătămat prin actele administrative contestate, însă tot partea reclamantă este în imposibilitate să identifice acest drept și să explice cum actele contestate afectează drepturile sale.

Prin urmare, reclamanții Lupu lurie și Lupu Tatiana nu pot revendica încălcarea, prin activitatea administrativă, a unui drept propriu în sensul art.17, motiv pentru care acțiunea urmează a fi declarată inadmisibilă." (f.d. 22-23)

Iar în ce privește argumentul Primăriei comunei Stăuceni precum că „ ***în realitate*** *se execută lucrări conform unui proiect neavizat de către Primăria comunei Stăuceni,* ***care exced permisiunile acordate în autorizația de construire",*** Completul judiciar de asemenea îl apreciază ca neîntemeiat, or, în situația în care se execută lucrări care, după cum s-a exprimat autoritatea publică pîrîtă „***exced permisiunile acordate în autorizația de construire",*** devin relevante prevederile Regulamentului cu privire la organizarea şi funcţionarea Agenţiei pentru Supraveghere Tehnică, anexa nr.1 la Hotărîrea Guvernului, nr.1088 din 18 decembrie 2017 (abrogat la 26.06.202.

În acest sens instanța de apel va sublinia următoarele prevederi relevante ale Regulamentului cu privire la organizarea şi funcţionarea Agenţiei pentru Supraveghere Tehnică, anexa nr.1 la Hotărîrea Guvernului, nr.1088 din 18 decembrie 2017, după cum urmează:

1. Regulamentul cu privire la organizarea şi funcţionarea Agenţiei pentru Supraveghere Tehnică (în continuare – *Regulament*) reglementează misiunea, domeniile de activitate, funcţiile şi drepturile Agenţiei pentru Supraveghere Tehnică (în continuare – *Agenţie*), precum şi organizarea activităţii acesteia.

2. Agenţia este autoritate administrativă subordonată Ministerului Economiei şi Infrastructurii, responsabilă de implementarea politicii statului în domeniile de activitate ce îi sînt încredinţate.

8. Agenţia realizează funcţiile stabilite de prezentul Regulament în următoarele domenii:

2) **construcţii şi urbanism**;

9. În conformitate cu domeniile de activitate stabilite la punctul 8, Agenţia realizează următoarele funcţii:

2) în domeniul construcţiilor şi urbanismului:

c) înaintarea către Comisia de atestare a propunerilor privind sistarea valabilităţii sau anularea certificatelor de atestare tehnico-profesională a responsabililor tehnici, diriginţilor de şantier, proiectanţilor, verificatorilor de proiecte şi a altor specialişti implicaţi în procesul de construcţie;

10. Agenţia este învestită cu următoarele drepturi:

1) să constate contravenţii, să încheie procese-verbale cu privire la contravenţii şi să aplice sancţiuni în conformitate cu Codul contravenţional al Republicii Moldova;

4) să sisteze lucrările de construcţii-montaj în lipsa actelor permisive necesare, cu abateri de la proiect şi de la documentele normative, fără proiect sau cu încălcări ale legislaţiei în construcţii, precum şi cele care sînt executate de persoane neatestate;

7) să suspende, total sau parţial, lucrările de construcţie şi reconstrucţie a obiectivelor dacă s-au constatat abateri de la documentaţia de proiect şi deviz sau dacă nu sînt respectate reglementările de apărare împotriva incendiilor şi cerinţele privind protecţia civilă;

La caz, în afară de afirmațiile declarative expuse în răspunsurile Primăriei comunei Stăuceni precum că Zmeu Vitalie ar executa lucrări ce ***„exced permisiunile acordate în autorizația de construire”,*** la materialele cauzei nu a fost prezentată nici o probă confirmativă în acest sens.

Totodată, chiar și în situalia în care Zmeu Vitalie ar executa și alte lucrări ce ***„exced permisiunile acordate în autorizația de construire”,*** acest fapt nu constituie temei de anulare a autorizației de construire nr. 50 din 15.09.2020. În asemenea situație Agenţia pentru Supraveghere Tehnică (în prezent Inspectoratul de Stat pentru Supraveghere Tehnică) este în drept să sisteze lucrările de construcţii-montaj în lipsa actelor permisive necesare, cu abateri de la proiect şi de la documentele normative, fără proiect sau cu încălcări ale legislaţiei în construcţii, precum şi cele care sînt executate de persoane neatestate sau să suspende, total sau parţial, lucrările de construcţie şi reconstrucţie a obiectivelor dacă s-au constatat abateri de la documentaţia de proiect şi deviz sau dacă nu sînt respectate reglementările de apărare împotriva incendiilor şi cerinţele privind protecţia civilă.

Completul judiciar remarcă că, potrivit art. 21 Cod administrativ, (1) Autorităţile publice şi instanţele de judecată competente trebuie să acţioneze în conformitate cu legea şi alte acte normative. (2) Exercitarea atribuţiilor legale nu poate fi contrară scopului pentru care acestea au fost reglementate. (3) Autorităţile publice şi instanţele de judecată competente nu pot dispune limitarea exercitării drepturilor şi a libertăţilor persoanelor decît în cazurile şi în condiţiile expres stabilite de lege.

Instanța de apel subliniază că, dreptul de proprietate asigură posibilitatea titularului acestuia de a edifica / modifica sau desființa o anumită construcție pe terenul său. Iar autorizaţia de construire – oferă titularului acesteia dreptul de a executa lucrări de construcţie.

Art. 1 din Protocolul nr. 1 la Convenția Europeană a Drepturilor Omului – Dreptul de proprietate, prevede că: „1. Orice persoană fizică sau juridică are dreptul la respectarea bunurilor sale. Nimeni nu poate fi lipsit de proprietatea sa decât pentru cauza de utilitate publică și în condițiile prevăzute de lege și de principiile generale ale dreptului internațional.”

Astfel, un reclamant poate pretinde o încălcare a art. 1 din Protocolul nr. 1 în

măsura în care deciziile contestate se referă la „bunurile” sale în sensul acestei dispoziții. „Bunurile” pot fi „bunuri actuale” sau active, inclusiv creanțe, în privința cărora reclamantul poate susține că are cel puțin o „așteptare legitimă” de a obține exercitarea efectivă a unui drept de proprietate.

În anumite circumstanțe, o „așteptare legitimă” de a obține un activ poate beneficia, deasemenea, de protecția oferită de art. 1 din Protocolul nr. 1.

Pentru ca o „așteptare” să fie „legitimă”, aceasta trebuie să aibă o natură mai concretă decât o simplă speranță și să se bazeze pe o prevedere legală sau pe un act juridic, precum o hotărâre judecătorească, care să aibă legătură cu dreptul patrimonial în cauză.

Ingerința în exercitarea dreptului la respectarea bunurilor, pentru a fi considerată compatibilă cu art. 1 din Protocolul nr. 1, aceasta trebuie să îndeplinească anumite criterii: trebuie să respecte principiul legalității și să urmărească un obiectiv legitim prin mijloace proporționale cu obiectivul urmărit, iar orice ingerință din partea unei autorități publice la respectarea „bunurilor” poate fi justificată numai dacă servește unui interes.

Cu raportare la speța în cauză, Primăria comunei Stăucenia dispus anularea autorizației de construire nr. 50 din 15.09.2020 invocînd motive formale, care nu și-au găsit confirmarea pe parcursul examinării cauzei, considerent din care Completul judiciar va anula decizia Primăriei comunei Stăuceni nr. 02/1-24/1536 din 22.12.2020.

Cu referire la pretenția reclamantului privind anularea parțială a răspunsului nr. 02/1-24/1169 din 05.08.2022 în partea mențiunii ”Prezenta Decizie a fost adusă la cunoștință tuturor părților interesate și a devenit definitivă și irevocabilă la data de 30.01.2021”, Completul judiciar reține următoarele:

Prin hotărîrea Judecătoriei Chișinău (sediul Rîșcani) din 14.06.2022, a fost admisă acțiunea în contencios administrativ administrativ depusă de SRL „Zvezda Com”.

S-a obligat Primăria comunei Stăuceni să emită actul administrativ prin care **să rectifice eroarea evidentă din actul administrativ individual nr.02/1-24/1536 din 22.12.2020** emis de Primăria comunei Stăuceni, modificînd numele beneficiarului din **SRL „Zvezda Com” în Vitalie Zmeu**. (f.d.24)

În temeiul hotărîrii Judecătoriei Chișinău (sediul Rîșcani) din 14.06.2022, prin decizia Primăriei comunei Stăuceni nr. 02/1-24/1169 din **05.08.2022**, s-a dispus:

„1. Anularea autorizației de construire nr. 50 din 15.09.2020, cu privire la autorizarea executării căii de acces către R6 (Chișinău — Orhei - Bălți), eliberat cet. Zmeu Vitalie”;

2. Abrogarea Dispoziției nr. 91-b din 04.11.2020, cu privire la suspendarea attorizației de construire nr. 50 din 15.09.2020.

Prezenta Decizie a fost adusă la cunoștință tuturor părților interesate și a devenit definitivă și irevocabilă la data de <u>30.01.2021</u>.”**(f.d.25-26)**

Astfel, prin acțiunea formulată, reclamantul manifestă dezacordul cu răspunsul nr. 02/1-24/1169 din 05.08.2022 în partea mențiunii *”Prezenta Decizie a fost adusă la cunoştinţă tuturor părţilor interesate şi a devenit definitivă şi irevocabilă la data de 30.01.2021”.*

Completul judiciar remarcă că, prin decizia Primăriei comunei Stăuceni nr. 02/1-24/1169 din **<u>05.08.2022</u>** a fost rectificat numele beneficiarului autorizației de construire nr. 50 din 15.09.2020, indicat în actul administrativ individual nr.02/1-24/1536 din 22.12.2020, din **SRL „Zvezda Com” în Vitalie Zmeu.**

Potrivit art. 131 Cod administrativ, (1) Rectificarea este operaţiunea de corectare a erorilor evidente (greşeli de redactare, de calcul sau similare) dintr-un act administrativ individual.

(2) Pe calea rectificării nu se permite modificarea efectelor juridice ale actelor administrative individuale.

(3) Competenţa de a rectifica aparţine, din oficiu sau la cererea participanţilor, autorităţii publice care a emis actul administrativ individual.

(4) **Rectificarea produce efecte juridice din momentul comunicării ei participanţilor**.

(5) Autoritatea publică are dreptul să ceară prezentarea actului administrativ individual ce urmează a fi rectificat, inclusiv toate copiile legalizate ale acestuia care au fost eliberate.

La caz, rectificarea a avut loc la data de 05.08.2022, respectiv aceasta produce efecte juridice din momentul comunicării ei participanţilor.

În speță, se reține că, decizia Primăriei comunei Stăuceni nr. 02/1-24/1169 din **<u>05.08.2022</u>** a fost comunicată lui Zmeu Vitalie la data de 10.08.2022. Respectiv decizia Primăriei comunei Stăuceni nr. 02/1-24/1169 din 05.08.2022 în partea mențiunii ”*Prezenta Decizie a fost adusă la cunoştinţă tuturor părţilor interesate şi a devenit definitivă şi irevocabilă la data de 30.01.2021”,* este una neîntemeiată și contrată prevederilor legale, în acest sens fiind restrînse drepturile titularului actului administrativ de al contestat.

Or, actele administrative individuale nr. 02/1-24/1169 din 05.08.2022 și nr. 02/1-24/1536 din 22.12.2020 au început să producă efecte în defavoarea lui Zmeu Vitalie începînd cu 10.08.2022, cînd i-au fost aduse la cunoștință. Rectificarea deciziei nr. 02/1-24/1536 din 22.12.2020 fiind efectuată la 05.08.2022. Pînă la această dată, titularul deciziei nr. 02/1-24/1536 din 22.12.2020 fiind SRL „Zvezda Com”.

Din considerentele menționate Completul judiciar va anula parțial decizia Primăriei comunei Stăuceni nr. 02/1-24/1169 din 05.08.2022 în partea mențiunii *”Prezenta Decizie a fost adusă la cunoştinţă tuturor părţilor interesate şi a devenit*

definitivă şi irevocabilă la data de 30.01.2021”.

Din aceleași considerente, instanța de apel va anula și răspunsul Primăriei comunei Stăuceni nr. 02/1-24/1539 din 17.10.2022, emis în procedura prealabilă. Or, după cum a fost enunțat supra, actele administrative individuale nr. 02/1-24/1169 din 05.08.2022 și nr. 02/1-24/1536 din 22.12.2020 au început să producă efecte în defavoarea lui Zmeu Vitalie începînd cu 10.08.2022, cînd i-au fost aduse la cunoștință.

Potrivit art. 165 alin. (1) Cod administrativ, cererea prealabilă se depune în termen de 30 de zile de la comunicarea sau notificarea actului administrativ individual ori a respingerii petiţiei.

Respectiv, depunerea cererii prealabile la data de 06.09.2022 a avut loc în termenul stabilit de lege. Iar concluzia autorității publice pîrîte precum că cererea prealabilă este inadmisibilă ca fiind depusă cu omiterea termenului este una neîntemeiată, Or la data de 22.12.2020, Zmeu Vitalie nu era titularul deciziei Primăriei comunei Stăuceni nr. 02/1-24/1536 din 22.12.2020. Abia la data de 05.08.2022 aceasta a fost rectificată, fiind modificat numele beneficiarului autorizației de construcție din **SRL „Zvezda Com” în Vitalie Zmeu.**

Drept urmare, Completul judiciar va anula răspunsul Primăriei comunei Stăuceni nr. 02/1-24/1539 din 17.10.2022, emis la cererea prealabilă.

În această ordine de idei, reinterând Completul specializat pentru examinarea acţiunilor în contencios administrativ al Curţii de Apel Chișinău, pornind de la constatările reținute și analizate mai sus, concluzionează că cerințele reclamantului privind anularea răspunsului nr. 02/1-24/1536 din 22.12.2020, anularea parțială a răspunsului nr. 02/1-24/1169 din 05.08.2022 în partea mențiunii ”Prezenta Decizie a fost adusă la cunoștință tuturor părților interesate și a devenit definitivă și irevocabilă la data de 30.01.2021”, precum și anularea răspunsului nr. 02/1-24/1539 din 17.10.2022, sunt întemeiate.

Din considerentele menţionate şi având în vedere faptul că normele de drept material au fost aplicate şi interpretate eronat în prezentul caz, Completul specializat pentru examinarea acţiunilor în contencios administrativ al Curţii de Apel Chișinău ajunge la concluzia de a admite apelul depus de Zmeu Vitalie, a casa integral hotărîrea Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani din 14 decembrie 2023, și va emite o decizie nouă potrivit căreia acțiunea în contencios administrativ depusă de Zmeu Vitalie, se va admite integral.

Cercetând cu maximă diligență materialele prezentate, Colegiul notează că dosarul nu conţine vre-un element susceptibil să o facă să ajungă la o altă concluzie în prezenta cauză.

În conformitate cu prevederile art. 240 alin (1) lit. c) Cod administrativ, art. 389-390 CPC, Completul de Contencios Administrativ din cadrul Colegiului Civil, Comercial şi de Contencios Administrativ al Curţii de Apel Chişinău

D E C I D E :

Apelul declarat de Zmeu Vitalie, ***se admite.***

Se casează hotărîrea Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani din 14 decembrie 2023, ***și se emite o decizie nouă potrivit căreia***:

Acțiunea în contencios administrativ depusă de Zmeu Vitalie împotriva Primăriei comunei Stăuceni, privind anularea răspunsului nr. 02/1-24/1536 din 22.12.2020, anularea parțială a răspunsului nr. 02/1-24/1169 din 05.08.2022 în partea mențiunii ”Prezenta Decizie a fost adusă la cunoștință tuturor părților interesate și a devenit definitivă și irevocabilă la data de 30.01.2021”, precum și anularea răspunsului nr. 02/1-24/1539 din 17.10.2022, ***se admite.***

Se anulează decizia Primăriei comunei Stăuceni nr. 02/1-24/1536 din 22.12.2020.

Se anulează parțial decizia Primăriei comunei Stăuceni nr. 02/1-24/1169 din 05.08.2022 în partea mențiunii ”Prezenta Decizie a fost adusă la cunoștință tuturor părților interesate și a devenit definitivă și irevocabilă la data de 30.01.2021”.

Se anulează răspunsul Primăriei comunei Stăuceni nr. 02/1-24/1539 din 17.10.2022, emis la cererea prealabilă.

Decizia este executorie de la emitere, însă poate fi contestată cu recurs la Curtea Supremă de Justiţie.

Recursul se depune la Curtea Supremă de Justiţie în termen de două luni.

Președintele completului,

Judecătorul Mîra Ghenadie

Judecătorii Dașchevici Grigore

Bostan Angela